

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О.М. БЕКЕТОВА

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.М. Бабасв

2014 р.

НАСОСНІ ТА ПОВІТРОДУВНІ СТАНЦІЇ

ПРОГРАМА

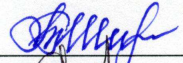
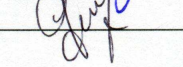
навчальної дисципліни за вибором
підготовки бакалавра
напряму 6.060103 Гідротехніка (Водні ресурси)
(шифр дисципліни за ОПП 4.2)

Стандарт чинний з дати затвердження

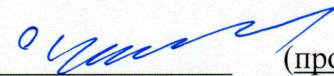
РОЗРОБЛЕНО: Харківський національний університет міського господарства імені
О.М. Бекетова,

КАФЕДРА: Водопостачання, водовідведення і очищення вод

РОЗРОБНИКИ: к.т.н., доцент кафедри Шевченко Т.О.
ст. викладач кафедри Яковенко М.М.

_____

_____

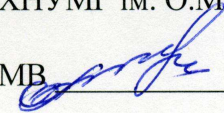
ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ

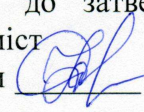

_____
« 28 » серпня 2014 р., протокол № 1
(проф. Душкін С.С.)

Схвалено **випусковою** кафедрою Водопостачання, водовідведення і очищення вод
Протокол від « 28 » серпня 2014 року № 1

Завідувач випускової кафедри _____

(проф. Душкін С.С.)

Програма відповідає формі Програми навчальної дисципліни, що затверджена
Наказом по ХНУМГ ім. О.М. Бекетова від 24 лютого 2014 р. № 46-01.

Методист НМВ _____ (Солышник С.С.) « 09 » 20 2014 р.

Обговорено та рекомендовано до затвердження Науково-методичною радою
факультету Інженерної екології міст
Голова Науково-методичної ради (доц. Ткачов В.О.) «09» вересня 2014 р.,
протокол № 1

Цей стандарт не може бути тиражований або відтворений будь яким способом
без письмової згоди ХНУМГ ім. О.М. Бекетова

© ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2014
© Т. О. Шевченко,
М. М. Яковенко, 2014

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Насосні та повітродувні станції» складена відповідно до освітньо-професійної програми бакалавра напряму 6.060103 «Гідротехніка (Водні ресурси)», навчальним планом передбачені фахові спрямування «Раціональне використання і охорона водних ресурсів».

Предметом вивчення дисципліни є: теорія, методи, розрахунок та облаштування насосних та повітродувних станцій систем водопостачання і водовідведення населених міст та промпідприємств.

Міждисциплінарні зв'язки:

Вивчення цієї дисципліни безпосередньо спирається на:	На результати вивчення цієї дисципліни безпосередньо спираються:
Водопостачання та водовідведення	Реконструкція і інтенсифікація роботи очисних споруд водопровідно-каналізаційних систем
Міські інженерні мережі	
Технічна механіка рідини і газу	
Інженерна гідравліка	Особливості промислового водопостачання
Гідравлічні та аеродинамічні машини	Ресурсозберігаючі технології водопровідно-каналізаційного господарства
Гідротехнічні споруди	
Архітектура та будівельні конструкції	

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Насосні станції
2. Будівництво та експлуатація насосних станцій.
3. Повітродувні станції

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Метою** викладання дисципліни «Насосні та повітродувні станції» є підготовка фахівця, який володітиме знаннями, пов'язаними з вирішенням питань розрахунків, проектування та експлуатації насосних і повітродувних станцій у галузі водопостачання та водовідведення.

1.2. Основними **завданнями**, що мають бути вирішені при викладанні дисципліни, є задачі, пов'язані із загальними питаннями подачі води на очисні та водорозбірні споруди, подачі питної води до споживачів, перекачування стічних вод на очисні споруди; здійснення подачі, відведення та циркуляції води у системах водопостачання і водовідведення промислових підприємств.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- класифікацію насосних станцій систем водопостачання та водовідведення;
- основи проектування насосних та повітродувних станцій;
- схеми підземної та наземної частин насосних та повітродувних станцій;
- закономірності сумісної роботи насосів і трубопроводів;

вміти:

- у складі групи фахівців проектного відділу в умовах спеціально обладнаного робочого місця використовуючи результати вишукувальних робіт, обчислювальну техніку, діючі методики та нормативні документи, визначати висотне положення гідромеханічного обладнання;

- за допомогою автоматизованого робочого місця, використовуючи нормативну і довідкову літературу, проводити добір гідравлічних і аеродинамічних машин; аналізувати їх функціонування в системі, враховуючи сумісну роботу машин та водоводів;

- використовуючи типові проекти, паспорти виробів та іншу документацію користуватися каталогами інженерного обладнання і арматури вітчизняного та зарубіжного виробництва;

- в умовах виробничої діяльності, керуючись відповідними інструкціями та правилами, за допомогою приладів, арматури, інструментів та інших пристроїв регулювати роботу гідравлічних і аеродинамічних машин та експлуатувати гідравлічні і аеродинамічні машини.

мати компетентності:

- використовуючи результати вишукувальних робіт, обчислювальну техніку та діючі методики і нормативні документи виконувати гідравлічні, гідротехнічні та інші інженерні розрахунки елементів водогосподарських мереж та споруд;

- за допомогою автоматизованого робочого місця, використовуючи нормативну і довідкову літературу розробляти ескізи і робочу документацію елементів водогосподарських мереж та споруд і санітарно-технічного обладнання будівель;

- для забезпечення параметрів та конструктивних розмірів елементів мереж та споруд, використовуючи типові проекти, паспорти виробів та іншу документацію вибирати для застосування відповідні обладнання, матеріали і вироби під час проектування та конструювання;

- забезпечувати підготовку елементів водогосподарських мереж та споруд, машин, механізмів та обладнання до роботи;

- здійснювати технічну експлуатацію елементів водогосподарських мереж та споруд.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться:

- для студентів денної форми навчання 144 години 4 кредити ЄКТС;
- для студентів заочної форми навчання 126 годин 3,5 кредити ЄКТС;

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Насосні станції

Тема 1. Класифікація насосних станцій.

Тема 2. Насосні станції систем водопостачання.

Тема 3. Підвищувальні, циркуляційні та пересувні насосні станції.

Тема 4. Класифікація насосних станцій водовідведення.

Тема 5. Насосні станції з насосами зануреного типу.

Тема 6. Каналізаційні насосні станції зі скловолокна.

Тема 7. Насосні станції перекачування мулу.

Змістовий модуль 2. Будівництво та експлуатація насосних станцій

Тема 8. Параметри насосних станцій. Розташування насосних агрегатів.

Тема 9. Обладнання насосних станцій.

Тема 10. Визначення місткості приймального резервуара.

Змістовий модуль 3. Повітродувні станції

Тема 11. Класифікація повітродувних станцій.

Тема 12. Обладнання повітродувних станцій.

Тема 13. Регулювання роботи повітродувного обладнання.

ІНДЗ – Курсовий проект «Насосна станція другого підйому».

3. Рекомендована література

1. Насосні та повітродувні станції : навч. посібник / Т. О. Шевченко, Ю. В. Ярошенко, М. М. Яковенко, В. М. Беляєва ; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Х. : ХНУМГ, 2014. – 195 с.

2. Романюк, О. М. Гідравлічні і аеродинамічні машини / О. М. Романюк, Г. П. Вербицький, М. І. Колотило, В. Д. Колотило, Ф. М. Клепіков. – Кіровоград. – 1997. – 176 с.

3. Колотило, М. І. Насоси, повітродувки, компресори. Навчальний посібник для вузів / М. І. Колотило – Харків: ХДТУБА. – 1997. – 128 с.

4. Лобачев, П. В. Насосы и насосные станции / П. В. Лобачев – М.: Стройиздат. – 1990. – 320 с.

5. Krasowski E. Hydraulics. Hydraulics machines / E. Krasowski, I. Nikolenko, J. Gliński, A. Dashchenko, S. Sosnowski. – Lublin: Polish Academy of Sciences Branch in Lublin, 2011. – 350 p.

6. Шевченко, Т. О. Конспект лекцій з дисципліни «Гідравлічні та аеродинамічні машини» («Насосні та повітродувні станції». Модуль 1. «Гідравлічні та аеродинамічні машини») / Т. О. Шевченко; Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Х.: ХНУМГ, 2013. – 118 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: екзамен

5. Засоби діагностики успішності навчання: поточні та підсумкові тестові завдання, контрольні роботи, захист курсового проекту та звітів з лабораторних робіт, питання і задачі до екзамену.

АНОТАЦІЯ

Метою викладання дисципліни «Насосні та повітродувні станції» є підготовка фахівця, який володітиме знаннями, пов'язаними з вирішенням питань розрахунків, проектування та експлуатації насосних і повітродувних станцій у галузі водопостачання та водовідведення. **Предметом** вивчення дисципліни є теорія, методи, розрахунок та облаштування насосних і повітродувних станцій водопостачання та водовідведення населених міст й пром'яприємств. Програма навчальної дисципліни складається з таких **змістових модулів**: насосні станції; будівництво та експлуатація насосних станцій; повітродувні станції.

ABSTRACT

The purpose of teaching the discipline «Pump and blower station» is to prepare a specialist who will have knowledge related to the issues of analysis, design and operation of the pump and blower stations in water supply and wastewater. **The subject** of the discipline are the theory, methods, calculation and construction of the pump and blower stations water supply and wastewater populated cities and industrial enterprises. Program discipline consists of the following **content modules**: pumping station; construction and operation of pumping stations; blower station.

АННОТАЦИЯ

Целью преподавания дисциплины «Насосные и воздуходувные станции» является подготовка специалиста, который будет владеть знаниями, связанными с решением вопросов расчетов, проектирования и эксплуатации насосных и воздуходувных станций в области водоснабжения и водоотведения. **Предметом** изучения дисциплины являются теория, методы, расчет и обустройство насосных и воздуходувных станций водоснабжения и водоотведения населенных городов и пром'яприятий. Программа учебной дисциплины состоит из следующих **содержательных модулей**: насосные станции; строительство и эксплуатация насосных станций; воздуходувные станции.